

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СОВЕТСЬКА І НАЦІОНАЛІСТИЧНА

Очевидно, що є нею Росія. Про це ми вже не раз писали. А коли й тепер про це згадуємо, то тільки тому, що тепер про це саме написав навіть такий часопис як „Нью Йорк Таймс“.

Ото лондонський кореспондент цього часопису подає на підставі інформації, одержаних з Москви, що Совети вже незадоволені з Третього Інтернаціоналу і його пропаганди світової революції, яка коштує Совети багато гроша, а пожитку з неї мало.

Як відомо, в часі, коли в Будапешті правив Беля Кун, намагалася Москва советизувати Європу, але тоді заступили їй дорогу Галицька Армія і галицький уряд, що не допустили советської допомоги мадярським комуністам.

Наслідок цієї останньої невдачі буде такий, що вся советська увага буде звернена тепер виключно на скріплення Советів, на збудження і піднесення російського націоналістичного духа і патріотизму.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИН“.

Передрук забороняється. — Авторські права застережені.

(23)

Біжать, вигукують, от-от наїдуть. Ще ми, ще хвилька... — Аї! Що ти. Я тобі дам! Як скажу мамі, то побачиш...

Володько і собі розхоробрився. Викрикнувши якусь примовку, він увігнався в саму середину дівчаток і навіть відважився схопити одну за плечі.

Та різко, пронизливо віснула і Володькові руки відсахнувшись, ніби він схопив за щось гаряче... То була Ганка. Він виразно пізнав її, але не зупинився, не промовив ні одного слова, а як мога скорше виврився наперед і побіг, мов дикий кінь. За ним побігли усі хутірські хлопчики і дівчатка.

Бігом, бігом вперед! Бігли на гору, повз школу, повз дякову хату, повз шкальню. Зупинився Володько, аж коли був за селом перед своїм хутором. Хведот біг також за ним. Обидва засапалися, розігрілися. Хведот щось хотівговорити, але Володькові не до гутірки.

Пережите цього вечора вплинуло на нього надзвичайно. Ще ніколи в житті не бачив він кращого оповідача і кращої „комедії“. Після танці

і... і та сама Ганка... Чи помітила і вона його? Мабуть ні... Напевно ні. Він так скажено біг.

Трохи неприємно вразили його слова одного сільського, свого таки „москаля“, що був ранений і пришив „на поправку“. — Сукнини сини! — казав він. — Кашожери мордаті! Хіба вони знають, що таке війна? От зібрав би їх, сволоту чортову, та післяв у першу лінію; там, сукни син, один з другим загуляв би.

Нашо так сердитися, — думав Володько. Мусить же хтось і в обози бути. Не всі конечне у перву лінію...

— То каже Евген Паламар — самі „супчики“... Бачте, морди які, хоч пацюків бий — позлазили у „третій разряд“... А на фронт дівчур, білоблетчиків пруть...

Евгенові, правда, відорвало ліву руку, але його все одно „зовсім“ не пустили до дому. Він кляв війну „на чом світ стоїть“...

Володько зовсім інакше на ті речі дивився. Навіть відірвана Евгенова рука не робила на нього такого вже великого вражіння. Розмах події, її романтика, ворохобня і якась

„ЖОВЧЕВІ ЛЮДИ“

Українським суспільним діячам не раз приходиться вислухати з боку деяких наших громадян багато таких докорів, що є часто зовсім безпідставні і несправедливі. Тяжко навіть ці доколи переповісти і їх точніше окреслити, бо вони часто є такі несформовані й нелюбичні, що видно в них різно накипілу лють, але не видно змісту, і тому часто навіть не знати, про що влястиво йде тим, що лаються як „поза плечі“, так теж „отверто“ в пресі чи на мітингах і засіданнях, на яких обговорюється ріжні організаційні справи.

Напади ось таких „жовчевих людей“ дуже зле відбиваються на праці в організаціях, а вслід за тим на поступі цілої суспільности. Нераз даній провідній організації старається представити членам якусь справу. Привняти уважню слухають докладу й застановляються над поданими увагами. Зпочатку справи розвиваються розумно, річево, так, як в культурній організації справи повинні би розвиватися.

Настрій добрий і привняти ступнево приходять до таких висновків, які за собою потягають справжню роботу. Та тутже, в цьому моменті, відізнається якась „жовч“, якась їд, що призирилася десь колись і не знати, з яких причин, і починає тепер виладовуватися, псуючи добрий і річевий настрій зборів. Кілька підозрілих натяків, кілька затроєних слів з боку „жовчевих людей“ і привняти члени, ті самі, що перед хвилею вже рішені були щось конкретне робити, починають стримуватися і ще раз провірювати в серцю те, що вже рішили; бо їх душу починає жерти сумнів. Вони починають самі з собою змагаться у своїх гадках і, не знайшовши наборзі відповіді на свій душевний конфлікт, звичайно кінчать тим, що відкладають свою акцію на пізніше, на „колись“, на неозначений час.

В той спосіб вбиваються в нас часто в зародку всякі волені пориви. Гадки громадян, що рішені вже були щось починати, полишаються далі тільки гадками й не переминають

в дійсність, в чин. Замість побудувати акцію, ці „жовчеві особи“ затроюють її. А хто тих людей у такій хвилі обсервує, цей може вичитати у них якусь несамовиту радість, що їм удалося якусь акцію спаралізувати.

Треба додати, що ці „жовчеві люди“ виконують свою операцію з неабиякою вправою. Заки запуснуть своє затроєне жало, вони наперед стараються зискати у слухачів своє довіря. Вони наперед присягаються, що своєю організацією „дуже люблять“; що для неї вони працювали впродовж довгих літ; та запевняють, що й тепер вони думають тільки про її добро. Щойно після цього вступу жовчева душа приступає до влястивого удару, починає критикувати задуманий план, починає підозрівати якісь нечесні мотиви з боку провідників, починає паралізувати в привнятих волю до чину, ту саму волю, яку інші культурні народи розбуджують, економізують і будують нею великі діла.

Критика є корисна і потрібна. Без критики неможливий

ніякий поступ. Бо щоб зробити щось краще, треба наперед заперити помилки у старім. В організаційній критиці є дуже потрібна, але совісна і розумна критика. Потрібне до певної міри також змагання двох або й більше гадок та поглядів на ріжні справи. Бо коли перекрещуються між собою ріжні погляди, тоді краще знайти правдивий шлях, яким повинна дана організація йти.

Однак „жовчеві люди“ не критикують, а тільки поширюють наклепи. Совісний критик старається наперед доглянути якусь помилку, а щойно тоді витягає її наверх. А „жовчевий“ чоловік наперед хоче колись зволоти, а щойно тоді напружено шукає „помилки“. Рух, праця, змагання до чогось кращого його денервують і він щойно тоді заспокоюється, коли цей рух деморалізує і сплине. Щойно тоді він легше віддає.

Певний відсоток „жовчевих людей“ має кожна суспільність. Однак у нашій суспільности цей відсоток, здається, є трохи завеликий. Занадто безкарно вони пускають свою отрую в українську суспільність. Тому наше громадянство мусить звертати на них пильнішу увагу.

АМАТОРСЬКІ ТЕАТРАЛЬНІ ВИСТАВИ

Театр це не тільки розривка, але й наука. Театральні вистави відбивають певні моменти дійсного життя й стягають на них нашу увагу. Навіть добрі комедії мають глибокий моральний підклад, хоч вони до ріжних життєвих справ підходять з гумористичного боку. Театр є дзеркалом дійсного життя, а дійсне життя, за словами Шекспіра, є великою сценою. Коли театр якоїсь суспільности простачиться й занепадає, то це є доказом, що занепадає також естетичний смак цієї суспільности.

Мабуть це на увазі, можна сказати, що справа наших театральних вистав це справа великої ваги.

Наша суспільність в Америці у своїй театральній мистецтві натрапляє на такі труднощі: брак відповідних штук і брак відповідних режисерів та артистів. Поправді на рідних землях драматичне письменство також не зробило великого поступу вперед, та всілякі прогалини на цьому полі заповнюються якось бодай пересіченими драмами чи перекладами з чужих літератур. В Америці грають на сценах головну штуку старого краю. Однак це не вистарчає. Дається всюдю відчувати брак тутешніх штук, які відбивалиб тутешнє життя, тутешні настрої, та помагалиб розвивувати українській еміграції тутешні своєрідні психологічні конфлікти. Крім цього наша еміграція має тут перед собою ще одно важне завдання, а то заспокоїти і на тім полі вимогити тут родженої нашої молоді. Старокраєва драматична література може лиш наполовину заспокоїти душевний голод нашої еміграції. Другу половину тутешня українська су-

спільність мусить витворити сама. Другою перешкодою в розвитку нашого театрального мистецтва є брак режисерів і артистів. Можна сказати, що брак добрих режисерів навіть важніший, ніж брак артистів, бо добрий режисер знає підібрати людей, знає, як їх виховати. Добрий режисер за кілька літ може витворити гарний гурт мистецьких сил.

Добрий режисер мусить бути психологом, мусить розуміти своє середовище, мусить розуміти своє завдання супроти суспільности. Він мусить бути разом мистцем, мислителем і суспільним діячем. Без мистецького почуття він не буде всній віддати штуки так, як це написав автор. Без глибокого вдумування він не відгадає тих конфліктів, які кориняться в серці суспільности; вслід за тим він не знатиме, які конфлікти треба відзеркалювати на сцені. А без почуття відповідальности за долю суспільности, він може калічити їх патріотичні почуття й руйнувати те, що перед тим будовав політичний провід.

Дуже добрих режисерів на світі нема багато. Але приблизно-добрих кожна суспільність повинна мати в достаточній числі. В нас, на жаль, їх дуже обмаль. Переглядаючи ці вистави, що пересуваються нині через нашу сцену, можна сказати, що наша еміграція за час десятих останніх літ, не то, що не зробила ніякого поступу в театральному мистецтві, але подалася поважно взад. Більшість штук, що їх нині грають, є дуже мізерного інтелектуального і мистецького рівня. Також виконання дуже пересічне, а в деяких випадках таки жалюгідне. Колись і режисери й артисти, хоч більшість з них були лиш аматорами, заробляючи чимось на життя, а вечорами віддаючи штуці, значно краще розуміли і мистецтво і свою роль супроти суспільности, ніж нині. Нині режисери можна підібрати на сцені таке мистецьке нехлюйство, таке перебільшення й таку простакуватість, що з сорому палення лице.

Не хочемо наводити конкретних випадків. Та всестакі нагадаємо деяким нашим аматорам і „артистам“, що завданням мистця не є розреготати за всяку ціну глядача. Бо

деякий глядач, хоч і регочеться, коли бачить, як наприклад, „артист“ розперізує на сцені нагавині й добуває з них свою сорочку, вишшовши з сцени, на таку гру сплине. Крім того таку гру з відразою приймають наші молодші покоління. А молоді приходять чимраз частіше на наші представлення, приходять з ціллю, щоб чогось навчитися, щоб у сценічному дзеркалі краще пізнати душу і настрої своїх батьків. Якої поваги наберуть ці молоді діти до старшої генерації, коли будуть глядіти на простакта на сцені, що не мають часто нічого спільного ні зі штукою, ні з культурою? З таких вистав молодь може дістати несмак, знеохочення, а навіть погорду до старшої генерації.

Наші організації, що влаштовують аматорські вистави, як теж наші режисери, що виконують ці вистави, повинні добре задуматися над цією справою. Вони повинні знати, що вони не кльовні суспільности, а культурні діячі. Виставляючи на сцені якусь огиду, вони завдають суспільности більше шкоди, ніж часами якийсь розпорядок зверхнього ворога.

Певно, що треба узглядняти ті труднощі, з якими наші режисери мусять боротися, пробаючи виставити якусь драму. Тому деякі недотятніння треба їм прощати. Однак колиб навіть гра і виконання пес не стояли на повному мистецькому рівні, то бодай режисер і аматори повинні дати доказ, що своє завдання вони трактували поважно й щиро.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

А. Ш., Ансонія, Конн. — Ваша пропозиція, щоб надати право вибирання делегатів на конвенцію У. Н. Союзу всім відділам, без огляду на їхнє число членів, надається до конвенційного проекту. Справу буде можна порушити на найближчій конвенції. Але завважимо, що У. Н. Союз і тепер нікого не кривдить, а тільки виконує те, що каже статут, ухвалений ніким іншим, а нашим членством. Коли є обмеження, що відділ може вислати свого власного делегата на конвенцію тільки тоді, як має принаймні 25 членів, то це не є нічого надзвичайного. Це є те, що практикується у сотках інших подібних організацій. Крім цього треба мати на увазі, що й відділ, що не має 25 членів, не є позбавлений делегатства, бо він може злучитися з іншим малим відділом і вони обидва можуть вибрати спільного делегата. А далі треба пам'ятати і на те, що це не є природне явище, коли в якійсь місцевості, де є поважне число наших людей, відділ не проявляє довгими літами навіть такої діяльности, щоб зібрати біля себе хоч 25 членів. За чотири роки, себто в часі від одної до другої конвенції, чейже можна при добрій волі й охоті завдати собі стільки труду, щоб приєднати для відділу хоч стільки членів, щоб відділ мав право вислати на конвенцію свого власного делегата. Тут не може бути ніякого виправдання, бо виправданнями можуть бути єдино ті малі відділи, що є в таких малих наших оселях, у яких нема 25 дорослих українців чи українок. У всіх інших випадках відділи У. Н. Союзу повинні обовязково видати з себе настільки патріотизму, щоб об'єднати біля себе хоч 25 громадян і громадянки і мати їх у рядах такої патріотичної й чесної народньої установи, якою є наш У. Н. Союз.

Скарга за образу честі. — Я розповім усім, як ви за один. — То я вас заскаржу за образу честі.

вибіраймось та вибіраймось. Он батюшка всю родину вивіз. Сам лишився і чекає, поки село рушить. Усі наші виїхали... Навіть управитель, і той не лишився.

Хм... Ведіть „зайву худобу“. Цікаво, хто має ту зайву худобу. Який добрий господар має зайву худобу? Ох, зайву, зайву! Бодай його кольки сколоди, хто видавав цю штуку.

І думає Матвій: не було колись худоби, не було гроша, не було часом чого в рот вложити... А тепер і худобина усяка, кривавцею здобута, і поле... Мав від раїна до вечора турботи, і от тепер лиш чоло морщиться від жури: і як його усе знищити... Знищити так, щоб менше боліло отут десь, де сидить мужицька, на всі бої гартована, душа.

Тільки що на ноги звівся. Пів сотні років товквся, мов останній з останніх, гірко говорював, тяжко бідкався. Нарешті поля того шмат роздобув, халабуду якусь зладувив. Все воно „на тимчасом“, на „покищо“. Поле також не Бозна як вироблене. Туди треба баб такого гною, а туди іншого. До всього худобини потрібно, до болю, до останнього потрібно. Одно чіпляється за друге.

(Дальше буде).

— То в stodолі згорить...

Матвій розводив руками, дивився на захід, звідки вже виринало чути гуркіт гармат. Ні! Все таки збирати треба. Возив, збирав, складав у клуні, всі засторонки запхав під самий стріп... У полі ще одна насінина конюшина.

Нарешті гострий наказ (дестяник у кожній хаті наказав), хто має зайву, тяжку до ходу худобу, хай відводить на „зборний пункт“ до Білої Криниці. Там усе на вагу куплять. Хто не поведе, то в дорозі даром покине... Відступ війська не припиняється. Вибратися прийдеється все одно...

Від такого наказу у Матвія ліг у грудях тяжчий гніт і ніщо не всилі знати той тягар зі серця.

Увійшов до хліва. Шість корів одна коло другої стоять спокійно при жолобі. Не можна Бога гнівити. Було молочка, і собі, і людям. Хто не прийде, бувало, дістане квартиру доброго, густого молока... А платити?.. Хай Бог заплавить! Здорові споживіть — казала Настя...

І от ці корівки, ці чудесні тварини, на які чекав і силу свою нищив такі довгі роки, тепер треба нищити. Так. Нищити. Просто виведи в поле і скажи: йди, худобино, куди очі бачать. Не треба мені тепер тебе... Або віддай „на пуд“ за безцін — аж серце болить...

А тут тобі зі всіх боків: —

своєрідна краса полонили його, затамували розум; усе, що вчитав, усе, що навчився у школі, відійшло на деякий час на бік, а перед ним повставала у всій своїй величі і красі — Бог і сатана в одній подобі — війна.

Обоз постояв у селі всього три дні і вирушив далі „в тил“. За обозом поїхав другий обоз втікачів. По їх мові чути було, що це вже не „з глибокої Галиції“, а десь з недалека, зза Почаєва від Радивишова і з тих місцевостей.

Знов одного дня заїхала на відпочинку до Матвія підвода втікачів. Чоловік, жінка, стара мати і троє дітей — два хлопчики і дівчина. Дівчина вже старша — дівочиться, уже й ходячи ходили, як заявила мати. Батько „москаль“ у військовому, прийшов з фронту ранений на поправку. Застав його приказ вибиратися... Ну, не покинеж він отак на Боже волю родину... Що, ні? Правдаж. Мав відійти тиждень тому, а тепер все не знає, як буде. Саміж жінки... Бійтеся Бога... А що буде за те, що „у срок не зявився“, чорт його знає. Розстріляють, то розстріляють. Гірше смерті тепер нічого не видамаєш, але напевно не розстріляють самі, а пішуть на фронт, щоб там уже те буде діло інші зробили... Походить чоловік від самої границі — три верстви... Вже може з хати та з цілого

села одно місце на землі... Хто знає... А „тре буде“ все таки десь отам далі серед лісу, чи поля, чи може і на гладкій дорозі жінку з отими-о щенятами лишити і йти... Що робити...

Говіркий і поважний гість сподобався Матвієві. Настя варила, кормила цілу родину. Жінка весь час побивалася, плакала. Увійде до хати, що не побачить, що не візьме до рук, і відразу: — і ми, жіночко, мали так... Це ліпше... Все геть чисто своє мали... А тепер жебраки, сироти, видкиди на сором та ганьбу... — і слези відразу й витечуть з очей, — каламутні у почорнілих, попухлих очницях слези.

Два дні відпочивали втікачі на Матвієвому дворі. На третій рано виїхали.

Серпень добігав кінця. На полях затіснений збір жліба. Безліч вієса мокне у півкопак. Дорогою їдуть обози — військові й цивільні. Дорогу розширили в три рази. Прийшли якісь землеміри і виміряли... Бараболі не бараболі, просо не просо, — все одно. Відтяли стільки то сяжнів і дорога.

Посушили підводи, кіннота, піші. А Матвієва родина при праці.

— Ей, ви! Що ви там ще мучитеся! Все одно пропаде! — гукали на Матвія... — Пропаде, то пропаде, а до пуття довести треба. Не лишуж отак усе на полі...

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ОСТОРОГА НА ЧАСІ.

Департамент рільництва федерального уряду у Вашингтоні видав до господарів у краю остерогу щодо закупки засобів поживи. Кажуть, що вже нині пожива, котру можна було набути в березні 1933-го року за 1 долар, нині коштує 1 долар і 40 центів, а незадовго буде коштувати ще більше.

З цього урядове бюро робить такий висновок: коли пожива має коштувати більше, то певно знайдеться багато людей, які будуть примушені вибирати між двома родами поживи, на які вони давніше могли собі дозволити.

Отже яку поживу вибирати? На що треба дивитися при виборі? Уряд каже, щоб вибирати поживу так, щоб у закупленій поживі знайти якнайбільше поживних складників.

ХЛІБ РОБИТИ Й ХЛІБ КУПУВАТИ.

Це виглядає на дуже розумну пораду. Коди наприклад цього року через посуху айриські картоплі, що є основною поживою пересічної родини в Америці, подорожують удвоє, то треба купувати менше айриських картопель, а зате купувати іншу поживу, що має стільки саме поживних складників, що мали айриські картоплі.

Та це ще не каже, що саме. Щоб відповідати на це, треба знати поживну вартість різних засобів відживлювання, а на це треба спеціальної науки. Навіть люди, що знають у правляти ріжні рослини, цього ще не знають, бо знати, як у правляти рослини, а знати їх складники це зовсім інші справи. Люди, що вміють у правляти рослини, навіть не мають великого інтересу зацікавитися з цєю наукою, бо вони звичайно мають легкий доступ до поживи. Як тепер рости ціни на ріжні продукти, це фармерів дотикає, але їх звичайного способу відживлювання не зміняє.

Інакше мається справа з мішаним або робітником. Для нього, як бачимо, ця справа великої ваги, і тому йому треба з цєю справою зацікавитися.

ЯК ЦЕ ЗНАТИ.

Про поживну вартість ріжних страв учать в американських школах. Біда тільки, що, як це звичайно буває, учать про це так несправно, що діти, які ці науки побирають, потім з цього нічого для практичного життя не вносять.

Крім цього про поживу навчає ще населення в Америці американський уряд через свої інші галузі. Наприклад департамент рільництва видає „Консомерс Гайд“, себто „Провідник для споживачів“, у котрім говорять про ріжні справи, важні для споживачів.

Крім цього в Америці існують ще ріжні приватні встанови, що мають за ціль повчати людей про товари, які вони купують. Наприклад, організація „Консомерс Рісери“, що має осідок у Вашингтоні. Нью Джерзі, за три долари на рік подає своїм членам про ріжні товари тайні інформації, добути її інжинірами й дослідниками.

Ще чого мшух не знає. На недавній ріжній конференції організації ньюйоркських учителів про поживу поставлено поширити курси про поживу в ньюйоркських вищих школах. Мають учить школярів і школярок такі два предмети: 1) відповідної поведінки при столі; 2) розуміння ваги поживи.

Кажуть, що відповідної поведінки при столі треба хочби для поправки бізнесу в шкільних кафетеріях. Значить через невідповідну поведінку дітей при столі в кафетерії терпить бізнес цієї кафетерії, себто до неї вчашає менше дітей, які можна сподіватися.

Кажуть далі, що розуміння ваги поживи доконче треба, бо без неї діти тратьять марно поживу. До зрозуміння ваги поживи належить: навчити дитину, скільки гроша й скільки часу коштує закупити й приготування поживи. Якби дитина робила на фермі, то вона й знала би, що коштує у правляти рослину, а якщо вона поробила в кухні, то вона знала би, що це значить, її приготувати. Звісно, не кожда міська дитина має на це нагоду.

Кажуть наші люди, що міське теля знає більше від сільської корови. Як бачимо, не все так.

ЗАНЕПАДАЮЧИЙ БІЗНЕС.

Коли з усіх боків доносять про краший розвій бізнесу, в Шікаго зібралася конференція бізнесменів, котра вся тільки й робила, що слюзила. Була це конвенція „Інституту Краси й Достатку причадалів до голення“.

Плакали між іншим, заслухуючися в рапорт торговців філіжанок до голення, в котрих, як відомо, держать квачі до розроблювання мила. На такий філіжанці вималюють звичайно імя власника. Показується, що за цілий останній рік в Америці продано сто таких філіжанок.

Так на наших очах вигибає цілий промисл. Що спричиняє занепад цього промислу? Звичайно, закінчення голення бритвою та заведення звичаю голення машинкою до голення.

Осьтак кожний новий винахід не тільки творить, але й нищить.

РОДИЧІ І ДІТИ.

Один американський учений видав книжку під наголовком „Нові типи старих американців у Гарвардському університеті“, у котрім доказує, що нові студенти у Гарвардському університеті вищі й тяжчі від старих студентів.

Для університету такий розслід міг би видаватися не таким важним; адже для університету відай важніше, чи нові студенти розвинені вище умовою від студентів у давніших часах. Всеж таки й такий розслід цікавий, бо, як 60 літ тому студенти Гарвардського університету були лекші й нижчі, ніж студенти в наших часах, то можна припустити з досить великою певністю, що так воно є й з усім американським населенням. Показує на це зрештою наша загальна обсервація, що діти в Америці звичайно вищі від своїх батьків-імгрантів.

Колиж так є, то яка цьому причина? Звісно, краще відживлювання.

ПЕРЕВІЩЕННЯ ПРО ГАДЮКИ.

Вчені з федерального бюро для біологічного огляду подають ріжні пересуди людей про гадюки. Кажуть, наприклад, що неправдою є, начебто гадюка могла „кусати“ на велику віддал. Кажуть, що вона може „вдарити“ найбільше на половину своєї довжини.

Що всякі забобони чи пересуди, які узгалі всякі погляди, не оперті на правді, треба викорінювати, зайво й говорити. Спеціально про гадюку таких забобонів є багато. Одначе, наскільки йде про те, на яку віддал вона може досягнути, то тут ледви чи хто буде багато покладатися на прав-

ду. Здається, тут уже всякий буде далі держатися старого забобону, що гадюка може „вкусити“ на велику віддал. Зовсім як той, що перед собою на дерево втік, а як йому газда дорікав: „Щож ти, трусе, собаки боїшся? Не знаєш, що собака, яка багато гавкає, мало кусає?“ сказав: „Я знаю, знаю!“ Але не знаєти, чи собака це знає!

ПАРТІЯ КОЖНОГО

Перший раз в історії Злучених Держав нарізати на політичні партії, основані на класових ріжницях. Перший раз є тільки одна партія, що бере участь в кампанії й представляє всіх людей, багатих і вбогих — тільки одна партія, що є партія кожного. А ця партія це Республіканська Партія.

Сьогодні ми маємо в Злучених Державах Партію Соціалістичну, що нацьковує одних людей проти інших людей. Маємо Комуністичну Партію, що основана на ненависті й живить ся завистю. Маємо Національну Юнітарну Соціалістичну Партію, що служить за параван для крикливого слуху Копліна. Далі маємо Демократичну Партію, яка нині є більш радикальною ніж демократичною в своїх змаганнях зробити американський народ предметом стейтлівої опіки. Лиш одна Республіканська Партія стоїть сильно і непохитно на скелі демократії. Республіканська Партія це партія кожного. Республіканська Партія не пробує скритити себе ослабленням самопомощі народу.

Нашу країну засновано на засадах, що всі люди є рівні, з рівною нагодою. А довга низка людей, що піднялися з убожества до високих ступенів, навіть до президентства Злучених Держав, доказує, що ця засада є здорова.

Коли ми були поділені політично в минувшині, то, хоч з собою не годилися, були одні з одними рівні, як це дється нераз в одній родині. Але нині, щоб дістати голоси і задержати силу, Демократична Партія пробує бити клин між чоловіка, що копає рів, і чоловіка, що займається бізнесом або їм у правляє. Діючи це, президент Рузвельт напав на свободу нашого народу; він ударив у самі підвалини демократії.

Республіканський кандидат на президента, Алфред М. Ландон походить з робітничого роду. Він був робітником. Він розуміє проблеми робітників.

Полковник Френк Нокс, республіканський кандидат на віспрезидента, був довгі роки часописним репортером. Він знає, що значить тяжка робота.

Голос за республіканським кандидатом є голос за американський ідеал пристойності — за роботу. (оголош.)

Поради лікаря.

— Ваша недуга така, що ви собі уроїли, що ви нормальна людина, та ми вас вилікуємо з того.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 234, повідомляє всіх своїх місцевих і позаміських членів, що три-квартальні збори відбудуться в п'ятницю, 9. жовтня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 214-216 Фултон ул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до вирішення, як також справозвадання урядників і контр. комісії за три квартали року. Нових кандидатів, котрі хотіли стати членами Товариства і У. Н. Союзу, просимо прийти на збори і зголоситися до уряду, а ми радо приймемо. Визнаємо всіх батьків, котрі ще не вислали свої хатки до У. Н. Союзу, хай випишуть сейчас. Союз тепер має три класи забезпечення для молоді. Всі інформації щодо забезпечення дасть нам секретар. Пригадуємо довгочасним членам виринати свої заголошення, щоб ненаривитися на сусідство. — Ілля Генєра, предс.; М. Генєра, кас.; К. Плат, секр.

НОРТЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11. жовтня, в годині 1:30 пополуноді, в галі правосл. церкви. Просимо всіх членів прийти і заплатити свої вкладки, особливо ті члени, котрі заблаго догукують, щоб бодай трохи сплачували свої догукі. — Уряд.

ФІЛІДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 11. жовтня, в Клубі Горожан, 847 Н. Френклін ул. Початок зборів в годині 1-шій пополуноді. — С. Гвізд, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Повідомили членів Бр. Союз, від. 237, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 11. жовтня, в годині 1-шій пополуноді, в У. Н. Домі. Є дуже важні справи до полагодження, тому обов'язком кожного члена є бути на тих зборах. — Гр. Стешів, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в неділю, 11. жовтня, в годині 2-гій пополуноді, в галі парохіяльній, 45-47 Гові Ев. Пасейк, Н. Дж. Є важні справи, тому обов'язком кожного члена є бути присутнім на зборах. — І. Жишівський, предс.; Г. Яськів, секр.

МЕНВІЛ, Р. АП. Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181, повідомляє всіх своїх місцевих і позаміських членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. жовтня, в годині 3-гій пополуноді, в Нар. Домі на Комберленд Гіл. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Довгочасні члени мають виринати свої заголошення, бо в протинний раз будуть сусуповані. — П. Любанецький, пр.; Н. Шевчук, кас.; П. Черкас, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. жовтня, в годині 3-гій пополуноді, в домі Укр. Громади, 2171 Бакалейні ул. Уряд просить усіх членів прийти кочне на ті збори, бо маємо справи, котрі треба полагодили. Кожні члени не прийди на збори, уряд буде змушений сам справи рішати. Довгочасні члени мають виринати свої заголошення. На зборах будемо приймати дітей і старших в члені У. Н. Союзу. — М. Шанава, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

З УКРАїнського ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Я.

Щоби була пошанована правдива стрілецька честь.

В „Січовім Кличі“ з 15. вересня б. р. появилася допис „В обороні стрілецької чести“. Неможливо мені в пресі відповідати на всі негідні наклепи, звернені проти мене за те, що я на сходинах Стрільцького Гуртка ч. 2 домагався від п. Максима Іванова, автора тих наклепів, щоб збірки, збирані на блянцях Рідної Школи, були вислані на Рідну Школу, та щоб коляда, збирана на інвалідів, була вислана до Товариства Українських Інвалідів у Львові, як це всі ми практикуємо. Саме це я вважав „стрілецькою честю“, щоби про всі такі справи ясно говорити, щоб збирати на ясно означені цілі і точно на ті цілі вислати. Ось таке ставлення справи було деякому не по нутру. Ось через те зайшли в Стрільцькому Гуртку зміни, бо знайшлися такі, що не хотіли про такі справи слухати і вважали це особистою образою, коли такі справи порушуються. Ті, що вийшли зі зборів, поставили себе самі поза дужки зорганізованого в Стрільцьким Гуртку стрілецьтва, яке вибрало новий уряд, а мені передало головство. Я цей почесний тягар перебрав зі стрілецького й громадського обов'язку, а згадую про те тому, що п. Максим Іванів давлі підписує себе як „Голова Стрільцького Гуртка ч. 2“. Він ним не є і не має права так себе підписувати, бо виключив себе з організації своєю поведінкою і ні гурток ні голова управа Стрільцької Громади його за голову не має.

Питається мене п. Іванів у „Січовім Кличі“, ніби те ж стосується в „обороні стрілецької чести“, де „ви поділи ті гроші, що вічно збираєте на кожнім кроці на пам'ятник бл. п. Горобця“. Та на це підозріння, яке відноситься до збірки для вшанування пам'яті нашого товариша і четаря Галицької Армії бл. п. Миколи Воробця, хай краще відповідь хто інший.

Микола Близнак.

Я, нижче підписана, прошу Хвалну Редакцію помістити таку коротку записку: Гроші, що досі зібрано на пам'ятник по моїм мужу, бл. п. Миколі Воробцеві, збірковий комітет передв мене на удержання сиріт, бачучи, що я опинилася в критичнім положенні. Як тільки обставини трохи поправляться, зверну їх назад до комітету, щоби були вжиті на властиву ціль.

Меланія Воробець.

ІІ

Родинна оркестра о. Желехівського, яка складається з сімох мішаних інструментів, виступить на радіо з композиціями М. О. Гайворонського. Виступ відбудуться в п'ятницю, 9. жовтня, в годині 4:30 пополуноді, зі стації K.Q.V.

Порошки на сон.

Французький письменник-гуморист Тристан Бернар нездужав від якогось гасу на безсонність. Лікар записав йому порошки, які що ввечора присилали з аптеки.

— Маріє, — сказав раз Тристан Бернар до служниці — чи вже прислала мені порошки з аптеки? — Ще ні.

— То прошу зателефонувати до аптеки, що коли зараз не пришлють, я піду спати!

РАДІО.

ПІТСБУРГ, ПА.

Родинна оркестра о. Желехівського, яка складається з сімох мішаних інструментів, виступить на радіо з композиціями М. О. Гайворонського. Виступ відбудуться в п'ятницю, 9. жовтня, в годині 4:30 пополуноді, зі стації K.Q.V.

Порошки на сон.

Французький письменник-гуморист Тристан Бернар нездужав від якогось гасу на безсонність. Лікар записав йому порошки, які що ввечора присилали з аптеки.

— Маріє, — сказав раз Тристан Бернар до служниці — чи вже прислала мені порошки з аптеки? — Ще ні.

— То прошу зателефонувати до аптеки, що коли зараз не пришлють, я піду спати!

ПІЗДВЯНІ ПРОГУЛЬКИ ДО СТАРОГО КРАЮ

ПАРОПЛАВИ З НЮ ЙОРКУ:

Europa	5 грудня
New York	10 грудня
Hamburg	15 грудня
Bremen	16 грудня

Поспінні потяги таки від самого корабля започаткують вам прийому подорож до Старого Краю.

Змінені залізничні połącення з Гамбурга.

Більше інформації дасть копійні місцевий агент або головне бюро

57 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

HAMBURG - AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ ТВОРИ

- Жених (Бандити). Комедія на 2 дії зі співами, Архип Степун. 7 осіб 20 ц.
- Яке їхало — таке здибало, комедія на 2 дії. О. Цюк. 9 осіб 20 ц.
- Довбуш. Історична драма на 5 дій. Яків Косовський. 10 осіб 30 ц.
- Десятник Люлька (Бо війна війною). Жарт на 3 дії. Б. О. Пирятинський. 8 осіб 30 ц.
- Давно те діялось. Песа на 5 дій з часів козаччини. Роберт Мішченко-Гай. 12 осіб 35 ц.
- „Ой Морозе, Морозеньку!“ Драма на 3 дії. Меріам Лужницький. 8 осіб 30 ц.
- Страшна пімста. Історична драма на 4 дії з часів нападу Турків та Татар на Україну. Пристосував до сцени з повісті „Тараса Бульби“ Гоголя Ч. Р. 12 осіб 25 ц.
- Кум Солтин, комедія на 3 дії основана на тлі виборів до нових громадських рад. Роман Моветич. 10 осіб 30 ц.
- Модерний господар, комедія на 3 дії. Михайло Приймак. 11 осіб 25 ц.
- Де горілка буває, там добра немає. Народна штука в 3 діях. Михайло Кирик. 13 осіб 40 ц.
- Засвістали козаченьки, оперетка. С. Калинець (новість) Іхав стрілець на війноньку, песа на 5 дій, Б. О. Пирятинський. 30 ц.
- Катерина, опера в 3 діях, Шевченко-Аркас 25 ц.
- Істутка, інсценізація на 6 картин, В. Павлусевича. 12 осіб 35 ц.
- „Ми йдемо в бія“, драма на 4 дії. Петро Мерчук, 8 осіб 25 ц.
- Турецькі старости, комедія на 3 дії. Б. О. Пирятинський. 12 осіб 35 ц.
- Трох до вибору, комедія на три дії. 8 осіб 25 ц.
- Три Герби. Комедія з маломішанського життя на 3 дії, І. Я. Луцка (П. Сурмач). 14 осіб 35 ц.
- Геть з мужчинами. Комедія в 3-ох діях Е. Енгля і Д. Горста. Переклад О. Скалзуба. 11 осіб 35 ц.
- Радник заручився, комедія в 5 діях В. Будзиньського. 10 мужч. і 5 женщ. 25 ц.
- Сорочинський ярмарок, комедія в 4 діях. 18 осіб, 4 жен. 14 муж., гурт 30 ц.
- Американка, комедія на 3 дії, В. Павлусевича. 5 женщин і 2 мужчин 35 ц.
- Антипо, комедія в 3 діях, нап. П. Ярославенко (12 осіб) 35 ц.
- Вечір на хуторі, або Василь та Галя. Песа на 1 дію 4 осіб 20 ц.
- Воєнна заверуха, трагікомедія на 4 дії зі співами. 6 осіб 25 ц.
- Для ближніх, драма на 4 дії, Я. Косовського. 13 осіб 30 ц.
- Данило Чарівник або Вратоване супружжя, комедія на 4 дії зі співами. 6 осіб 25 ц.
- З тамтого світа, комедія в трох діях. 15 осіб. В. Мартиневича 45 ц.
- Змійка, комедія на 5 дій, В. Ришкова. 9 осіб 50 ц.
- Княгиня Капучідзе, фарс на 3 дії, А. Моллер. 10 осіб 45 ц.
- Лімерівна, драма в 5-ох діях, 8 осіб, П. Мирного 25 ц.
- Мати, драма з народнього життя на 4 дії, І. Я. Луцка, 11 осіб 35 ц.
- Марко Спотикайло, комедія на 4 дії, написав П. Франко, 10 осіб 35 ц.
- Мотря, сенізація історичної повісті Б. Лепкого, на 5 картин. 21 осіб 35 ц.
- Новітні чорти, комедія в чотирох діях, написав А. Данко. 16 осіб 35 ц.
- Нечиста сила, комедія в 4-ох діях, О. В. Рутковського. 10 осіб 35 ц.
- Сруль Натягайло, комедія в двох діях, написав А. Данко. 7 осіб 25 ц.
- Сотниківна, песа на 5 дій з історичної повісті Б. Лепкого. Перероблена на сцени Олексом Скалзубом, 15 осіб 40 ц.
- Чортеня, комедія в 3 діях для аматорських гуртків, П. Ярославича. 6 жен. 5 муж. Чортеня написана в цей спосіб, що можна його грати, як хто хоче, в 1-ній або в 3-ох діях 30 ц.
- Чудодійний лікар або Лікар поневоля, комедія в 3 актах, 11 осіб 35 ц.
- Швещ Жердка або Барон на літниську, комедія в 3-ох діях, 12 осіб 45 ц.
- Зрада, історична драма на 3 дії з часів гетьмана Мазепи (8 осіб) 35 ц.
- Блудний син, сценічна картина в 3-ох діях, Михайла Приймака, 13 осіб 30 ц.
- Страчене життя, песа із селяньського життя на три дії, 4 особи 15 ц.
- Живі покійники, або Дружина з того світу, або Чия дитина. Комедія на 3 дії, Конич-Лисенко, 4 муж., 2 жен. 35 ц.
- Сучасні діти, комедія на 3 дії 35 ц.
- Харизмики, комедія на 1 дію, В. Федоровича. 9 осіб 15 ц.
- Купецький хист, або Як жил купував буки. Песа з панцизняних часів, на одну дію. Написав Дм. Марчиншин. 10 осіб 20 ц.
- На чужий коровай очей не поривай, комедія на 2 дії, написав С. Гоздів. 4 особи 15 ц.
- Козацька любов. Історична драма на три дії на основі повісті П. Куліша „Чорна Рада“, для сцени приладив М. Драганчук і М. Тумрій. 10 осіб 20 ц.

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 846) JERSEY CITY, N. J.

ХОРИ! — СОЛІСТИ!

В книгарні „Свободи“ можете дістати нові твори

М. О. ГАЙВОРОНСЬКОГО
(пісні Українських Січових Стрільців)

I. том: СОЛЬОСПИВИ на середній голос — \$ .75

II. том: Пісні на МІШАНИЙ ХОР (партитура) 1.00

III. том: Пісні на ОДНОРОДНИЙ ХОР (на дівочі або мужеські голоси) — .75

На кожний концерт придастесь вам сильна і дьора пісня (на мішаний хор, „Живи, Україно!“) — .25

Пісні Лемківщини, Закарпаття, Полісся і інші твори М. О. Гайворонського на хор і скрипку можна дістати в книгарні „Свободи“:

„СВОБОДА“
81-83 Grand St., (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

TARAS SHEVCHENKO
BARD OF UKRAINE

— by —
D. DOROSHENKO
Professor at the University of Prague

Preface by
CLARENCE A. MANNING
Professor, Columbia University, New York.

This is the book which American Ukrainians have long awaited.

Shevchenko, Prof. Manning writes in his preface to the book, is the author, "who is the outstanding incarnation of the national genius, one man who sums up all the past of his nation and stands out like a guide to the future."

The greatest Ukrainian poet has been "done" by the man best fitted for the task: by a prominent Ukrainian historian, well capable to present the great role "the Bard of Ukraine" played not only in Ukrainian literature, but in Ukrainian history as well.

PRICE 35 CENTS

„СВОБОДА“
83 Grand Street Jersey City, N. J.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

ATTEMPTS OF COMMUNISTS TO CONVERT UKRAINIANS EXPOSED AND DENOUNCED

Oshawa Ukrainians Organize in Effort to Educate People What "Popular Front" Really Means - Mass Meeting Held.

The attempt of the Ukrainian communists in Canada to convert more Ukrainians to communism by means of organizing the so-called "popular front" was exposed and denounced by speakers at a big Ukrainian mass meeting, which was held at the Ukrainian Hall, 611 Albert Street, Sunday afternoon.

It is stated that recently all the Ukrainian churches and secular organizations in this city were approached by Communist leaders to join the so-called "popular front" movement and were asked to send representatives to a conference which was to be held at the local headquarters of the Reds.

Rev. Luke Staudret, as the first speaker, among other things, pointed out that the "popular front" movement was conceived by the Russian communists and started in many European countries by order of the Communist International issued at its meeting in Moscow in 1935.

the fear on the part of the Russian Communists that an awakened national consciousness of the subjugated and oppressed races in Soviet Russia would tend to strengthen separatist movements among them, and especially in the Ukraine.

Rev. A. Sarmatiuk warned the audience that every movement directed by materialistic Communism breeds atheism and demoralizes the Ukrainian people.

W. Woyaniwsky, from Toronto, himself an Ex-Communist, urged the audience not to compromise with Communism, but always and everywhere aim at its complete extermination.

The meeting was presided over by P. Blashkiw, while A. Muzyka and K. Semeniuk acted as secretaries.

It is stated that recently all the Ukrainian churches and secular organizations in this city were approached by Communist leaders to join the so-called "popular front" movement.

(The Oshawa Daily Times, September 22, 1936).

BARGAINS FROM OUR BOOKSHOP

Would you pay a penny for a song? How many Ukrainian songs do you know? Does your club like to get together and sing folk songs?

201 UKRAINIAN FOLK SONGS FOR \$2.00 (a penny for each song)

It contains the most popular Ukrainian melodies, with Ukrainian and English titles, music, words and verses. Order today from the Svo-boda Bookshop, 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

P. S. If you already have a copy, consider giving this book as a gift to some loved of Ukrainian music.

Лікар записав хорому порошки проти болю голови. — Коли маю їх заживати? — Найліпше пів години перед початком білю голови!

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАП ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА"

ЧИ У ВАШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ Є ТАКІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ?

ЯК НЕМА, ТО ЗАМОВТЕ НА НАСТУПНИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК У КНИГАРНІ "СВОБОДИ".

- ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука 40 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанка для II класу) М. Матвійчука 45 ц.
ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читанка для III класу) М. Матвійчука 60 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для IV класу) М. Матвійчука 75 ц.
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей у чотирох частях...
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, Я. Крип'якевича 50 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича 15 ц.
ПОЧАТКОВА ІСТОРИЯ з багатьма малюнками і картою, С. Рудницького 75 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії, уложив о. І. Рудович 35 ц.
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ старого і нового завіта, о. д-ра Я. Левинського 85 ц.
БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки, релігії, о. С. Біленького 85 ц.
ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях, о. С. Біленького 50 ц.
РУХОВІ ЗАБАВИ. Декоративні малюнки 20 ц.
БЕСЕЛА БАНДУРА, співачок з нотами 20 ц.
МАЛИЙ БАНДУРИСТ, збірник пісень для дітей, видання "Світ Дитини" 25 ц.
СЕРЕДНІЙ ВІНОЧОК. Візантійські святочні бажання для українських дітейок: На іменни або уродилин матері, батька, дідуся, бабусі, тети, сестри, брата, вчителя, вчительки, товаришки. Також новорічні, великодні і різдвяні побажання. Пісенні привітання на Святий Матері і декламаторів 35 ц.
МАЛИЙ ДЕКЛАМАТОР, збірка віршів до декламатів на всьому національній й шкільній святі та обкоди. Підбрав і упорядкував М. Таранюк. Видання "Світ Дитини" 25 ц.
МЕТОДИКА прависловних і словесних віршів з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Д-ра К. Кисілевського. Ціна 65 ц.
МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука. Ціна 75 ц.

"SVOBODA" 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ДАТЕ АМЕРИКАНЦЯМ ЗНАМЕНИТУ БРОШУРУ: THE UKRAINIAN QUESTION AND ITS IMPORTANCE TO GREAT BRITAIN

by LANCELOT LAWTON (London) яку щойно надіслано з Англії. Ціна з пересилкою 50 центів. Замовляти: "SVOBODA", 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

УВАГА: Брошура та надається найкраще для наших політичних Клубів, як теж для ужитку молоді та всіх тих, хто хотів би представити Американця українську справу коротко, ядрою й зрозуміло. Е там теж подані ті міжнародні постанови, що відносяться до українських поневоєних земель.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє своїх членів, що збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 1-шій пополуноді, в локалі Української Школи, 12712 Jos. Сатр, при Карпендер ул. Просимо всіх членів прийти, бо маємо важні справи до поладження. Кожний член обов'язково має прийти і поладити свої справи. Приведіть теж своїх знайомих, а ми заплатимо їм в членів У. Н. Союзу. Впишіть теж свої діти, не відкладайте, щоб не було запізно, бо відділок пис. треба далеко шукати. Опісля вступити свої діти і ваших знайомих до У. Н. Союзу. — П. Андрушків, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорозька Січ, від. 75, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 1-шій пополуноді, в галі Ситиземського Клубу, 3464 Сіат ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важну справу до поладження. Просимо членів, котрі задоволені у товариській касі, щоб старанно вивіривати свій дог, бо в противному разі будуть суспендовані. Просимо тих родичів, що мають діти, а не є членами У. Н. Союзу, щоб вписали їх до роду безпечено, коли будуть українській залоговий аскурації. — Ст. Михайло, прес.; Ів. Славенський, кас.; В. Тарас, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Соція, від. 336, подає до відома членів, що дуже важні збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 1-шій пополуноді. Просимо всіх членів бути привітними на цих зборах. Довгочасні члени повинні вивіривати свої догги. Хто має знайомих, що хотіли вступити до У. Н. Союзу, то просимо повідомити секретаря. — Григорій Степанек, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Марк Шахевича, від. 94, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 1-шій пополуноді, в Укр. Хаті, 2240 Грейлунд ул. Просимо всіх членів прийти на час, бо маємо важні справи до поладження. — В. Турквич, прес.; О. Курочка, кас.; І. Курчак і Д. Василь, секретарі.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 102, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в галі церквині на Калідек ул. Кожний член обов'язково має прийти і вивіривати свої задоволення. Котрий член догуге 3 місяці, а не вивірив догуге цього місяця, буде суспендований. Члени, котрі ще не мають записаних своїх дітей у Союзі, звольте зробити це того місяця. — Юрій Гриняк, прес.; Микола Бусько, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома всім своїм членам, що збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 12:30 пополуноді, в галі парохіяльній при Кліпері і Евард ул. На ці збори повинні всі члени прийти, бо один з членів щойно повернувся з краю та буде говорити, як живеться нашому народові в краю. Головий уряд проголосив три-місячну кампанію за приєднання нових членів, як старших так і дітей. Тому стараймося, щоб наш відділ не лишився позаду. Принадимо нових членів до Союзу. Не забуваймо платити вкладки, бо багато членів чомусь не мають вкладки. Платити вкладки, а це може жати пачена вкладки, а це може членам пошкодити. Маємо справи до поладження, котрі вже мали бути поладжені тому два місяці. — Іван Форис, прес.; Іван Андрусевич, кас.; Петро Кісел, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Ів. Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 12:30 пополуноді, в У. Н. Домі на другій поперсі. Просимо всіх членів бути привітними на зборах, бо маємо важні справи до поладження. — М. Задорський, прес.; С. Морозович, секр.-кас.; М. Шмигельський, рекорд. секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Р. Бр. св. Василія Віл., від. 87, повідомляє, що три-квартальні збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 1-шій пополуноді, в галі парохіяльній при Елкот Ровл. На парохіяльній три-квартальній справодання і інші справи до поладження. Непривітний член заплатити каря 50 ц., а уряд. член 1 дол. — Теодор Кінг, прес.; Микола Тройновський, секр.

САВТПОРТ, КОМН. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що три-квартальні збори відбуваються в суботу, 10 жовтня, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі при Кінгс Гейвс. На тих зборах буде обговорена справа баю, буде звіт уряду в контрольній комісії, будемо приймати нових членів до Союзу без оплати вступного до відділу і Союзу. Привітність усіх членів конеша. — Д. Махно, прес.; М. Сендзік, кас.; П. Лудко, секр.

МАНВІЛ, Н. ДК. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, подає до відома своїх членів, що три-квартальні збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 2-гій пополуноді, в Ліберті Галі. На зборах буде справодання урядників і контр. комісії, будуть вивіривати в справі баю. Всі члени обов'язково мають зійтись на збори. Принадимо догучих членів, щоб свої догги задоволювали. — Ляшко Шегера, прес.; Дмитро Федіна, кас.; Н. Лесний, секр.

ФІЛІАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. "Мир", від. 324, повідомляє своїх членів, що збори відбуваються в суботу, 10 жовтня, в годині 7:30 вечір, в домі Укр. Громади на 23-тій і Браун ул. Нема вже тепер причин, щоб не бути на зборах, бо ані душно ані злимо, тому приходіть всі, бо маємо важні справи. З задоволення членами поступимо стисло так, як поставили статут Товариства. — Гр. Гонга, прес.; П. Максимович, кас.; М. Туркот, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Р. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що збори відбуваються в суботу, 10 жовтня, в годині 8:15 вечір, в галі призначеній річними зборами. На тих зборах мають бути привітними всі члени відділу, бо є важні справи до поладження. — М. Банішак, секр.

ФІЛІАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 12:30 пополуноді, в домі Горужан, 847 Н. Фрейлунд ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до поладження. — Я. Лежнич, секр.

ФІЛІАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляємо всіх членів Бр. св. Василія, від. 339, що місячні збори відбуваються в суботу, 10 жовтня, в годині 5-тій вечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх членів прийти на збори на означений час, бо маємо важні відділові справи до поладження. Напоминаємо догучих членів, щоб прийшли на збори і по амбі вивіривали свої вкладки. Просимо всіх батьків, щоб унезували свої діти до У. Н. Союзу, бо тепер найліпша нагода вислати молоді до У. Н. Союзу на 3-ту класу обезпечення. Хто з батьків хотів би вписати свою дитину до У. Н. Союзу, дай адресувати на збори 10 жовтня. — Іван Сорочка, Макс, прес.; Іван Сорочка, Мих., кас.; Онекса Дюрка, секр.

ВЕСТЧЕСТЕР, Н. Р. Тов. "Згода", від. 210, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 2-гій пополуноді, в галі Трокс Нек Демократік Клуб, 2861 Істерн Булевард. Кожний член має прийти на ці збори і принести зі собою ті книжечки, що отримали до розподілу, щоб не були втрачені. Просимо членів, котрі мають діти, щоб вписали до У. Н. Союзу. Хто має нових членів, просимо принести на збори; будемо приймаючи без вступного до Тов. і до У. Н. Союзу. Непривітний на тих зборах член буде караний згідно з ухвалою тов. "Згода". — Секр.

РОВЕР, Н. ДК. Тов. "Згода", від. 294, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуваються в суботу, 10 жовтня, в церквині галі при Гренд ул. Просимо всіх членів прийти на час. Довгочасні члени напоминаємо, щоб вивіривали свої задоволення. — Гузар.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Ніколая, від. 167, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 2-гій пополуноді, в юнійній галі, 2748 Лівранд ул. Просимо всіх членів прийти на означений час. Рівнож даємо до відома, що тому, що багато членів легковажать собі збори та ніх не приходять, тому до кінця цього року місячні вкладки будемо відбирати лише на зборах; по зборах жадних вкладок відбирати не будемо. Члени задоволені, коли не вивіривали своїх задоволення, будуть суспендовані. — Н. Біленький, прес.; Д. Медельський, кас.; Ів. Кузьматичський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Р. Тов. Зоря, від. 69, повідомляє своїх членів, що три-квартальні збори відбуваються в суботу, 10 жовтня, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та ул. На тих зборах уряд дасть звіт за останні 3 місяці. Просимо членів прийти на означений час, як також напоминаємо догучих членів своїх задоволення. — Е. Паричанський, секр.

ІРОНДЕКБІТ, Н. Р. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє своїх членів, що збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 2-гій пополуноді, в Укр. Галі на Норт Гуавул. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до поладження. Довгочасні члени просимо прийти і заплатити свій догг. — Гоюнка, секр.

КОВТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє всіх членів, щоб прийшли на збори в неділю, 11 жовтня, в годині 1-шій, заарз по Св. Божий. Просимо всіх членів бути привітними. Приходіть сами і привідте з собою нових членів. — Михайло Пик, прес.; Михайло Комістський, кас.; Пянько Турчин, секр.

СІРАКОЗ, Н. Р. Тов. Укр. Січ, від. 282, подає до відома своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 2-гій пополуноді, в салі У. Н. Дому. Обов'язком кожного члена є зійтись точно на час, бо маємо важні справи до поладження. Довгочасні члени повинні вивіривати свої задоволення, бо в противному разі будуть суспендовані. — І. Пігулак, год.; Г. Туревич, рек. секр.; П. Танашинський, кас.; І. Лесюк, фін. секр.

КРЕТОН, ПА. Відділ 280 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 11 жовтня, в годині 2-гій пополуноді, в Укр. Гор. Клубі, 608 В. Лаванова Еве. Привітність всіх членів є обов'язковою. — Р. Рубльовський, секр.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ чоловіка й жінки, бездітних як суперінтендента до Fairleigh House. Мусить бути досвідчений, мусить уміти доглядати організмальної печі, мусить добре знати англійську й французьку мову. Даю їм кімнати з меблями до мешкання. Платити згідно з умовами. Голоситись: М. KOVALIUK, 164 W. 83rd St., New York City. 232-7

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12, вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

БОЛІ НІГ

Раши на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болячі ноги, флебіти (запалення жил), напухлі або болячі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуюмо новими європейськими методами без операції. Обісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8. ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ. Увага: Отримай подорож до відома, як я переніс свою канцелярію з 28 W. 89th St., на 320 W. 86 St., New York City, Елизако Бродвею. L. A. ВЕНЛА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ

ПРОФ. РАФІД ГАМІВЕЙ (RAFFIED HAMINEY)

араб з Далекого Сходу, що гордиться першою нагородою за світовий ринку як найкращий острівний і психічний лікаряч в Америці. Без уваги на те, які ваші клопоти й проблеми, ви тільки задайте чотири питання про якусь справу, подайте дату свого уродження та залучіть \$1.00. Я відповім на ваші питання і дам вам на них пораду так, начеб я знав вас відавдан. Пишіть виразно по англійськи. Свій лист адресуйте: Raffied Haminey, 383 Jackson Ave., Jersey City, N. J. Як живе недалеко Джерзі Сіті, то зайдіть до моєї канцелярії, де дістанете задовільну пораду і поміч за невелику ціну.

Як бажаєте побачитись з мною особито, то зателефонуйте: Delaware 3-5904. Ofice: 383 Jackson Avenue, corner of Edge Avenue (over Meat Market), Jersey City, N. J. 232-7

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЬ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2565. BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2565.

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

Волоски леопарда, що їх затиснув у своїм кулаку мертвий Наймвегі, цілковито спантеличили Тарзана. Виглядало так, що тих підступних злочинів, дійсно допущався якийсь загадочний леопард, що вбивав людей і не користувався їх тілом. Отже це було проти всяких закриттів нетрів. Всежтаки волоски, затиснені в кулаку, свідчили, що воно так, а не інакше.

Поглянувши довкруги по хатах і огорожі, Тарзан ще раз упевнився, що це неможливо, щоб якийсь леопард дістався до середини. Втягнувши повітря у свої ніздрі, він занюхав запах леопарда. Що це може бути? Це противилося всякому розумуванню. Та з другого боку факти вказували, що леопард десь недалеко.

У цьому моменті підбіг до товпи Орандо. Йому вже хотів сказав, що Наймвегі мертвий. З риданням біг він у напрямі трупа і плакав: "Наймвегі, Наймвегі, мій найдорожчий приятелю! Ти вже не живеш!" Підступивши до товпи, він доглянув на землі Тарзана, який, приклякнувши, почав розглядати й обнюхувати сліди.

"Що ти робиш, Музімо!" — закликав Орандо до Тарзана. "Я шукаю тої сили, що вбила Наймвегі", відповів Тарзан. Ця відповідь навіяла Орандо жахом. Він стояв ханлю мовчки, а потім вибух: "О ні, ні. Не пускайся в погоню за цією страшною смертю. Це шкода. Вона сильніша від усіх духів. Ще ніхто від неї не схоронився. Вона вбе також тебе".